

Service Plan เขตสุขภาพที่ 8

สาขาวัณโรค

วันที่ 25 ธันวาคม 2562

 ศูนย์ปฏิบัติการ
ยุติวัณโรคแห่งชาติ
National Operation Center for
Ending TB : **NOC - TB**

โดย

กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

สถานการณ์วัณโรค เขตสุขภาพที่ 8

การดำเนินงานวัณโรค

กลไกขับเคลื่อน

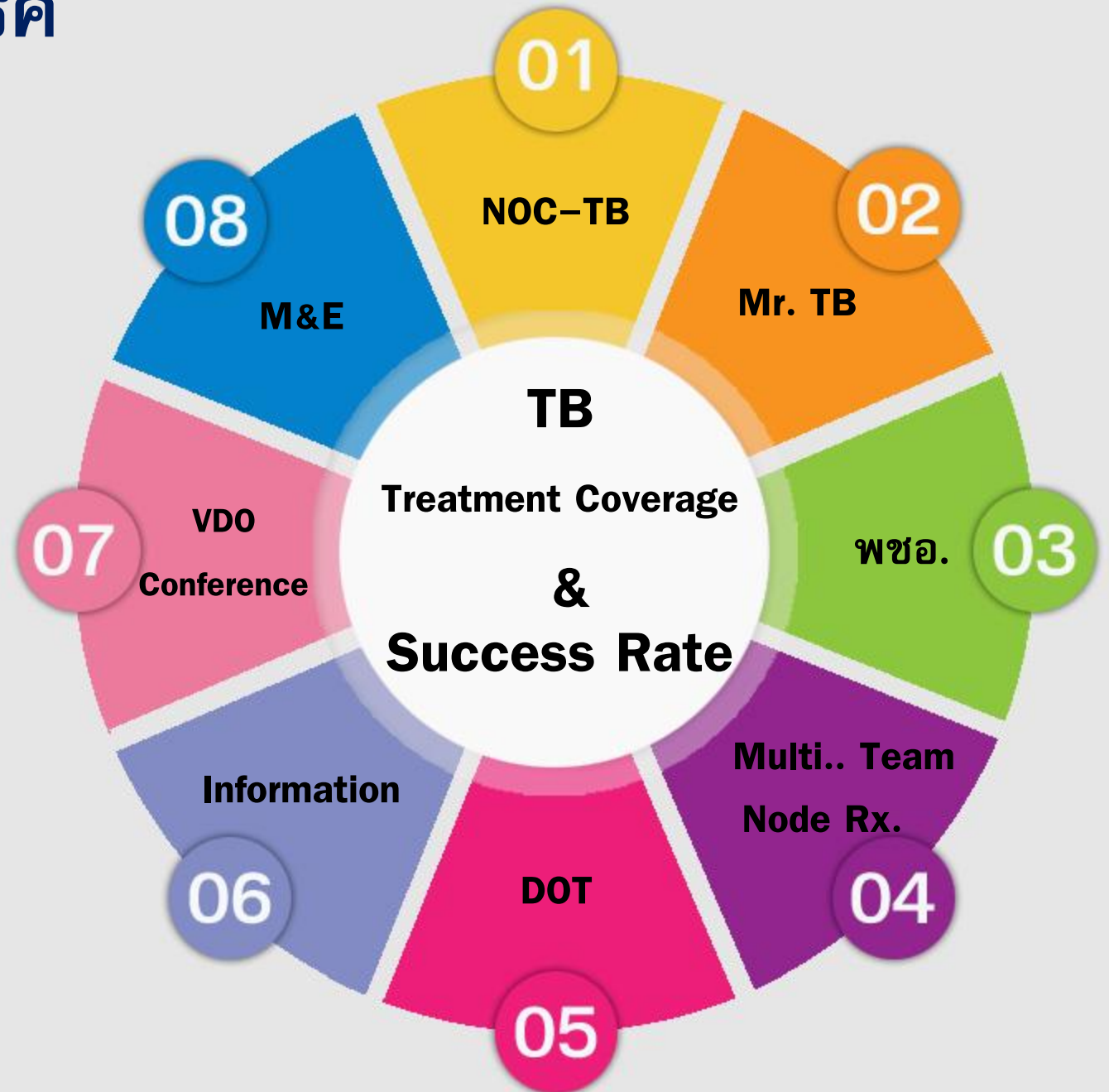
ตั้ง NOC-TB ,Mr TB อำเภอ, ตั้งทีมสหวิชาชีพ
พชอ.,เร่งรัดคัดกรอง ค้นหา

การรักษา

พัฒนา Node ให้คำปรึกษา รักษา ,TB Clinic
รักษา DOT

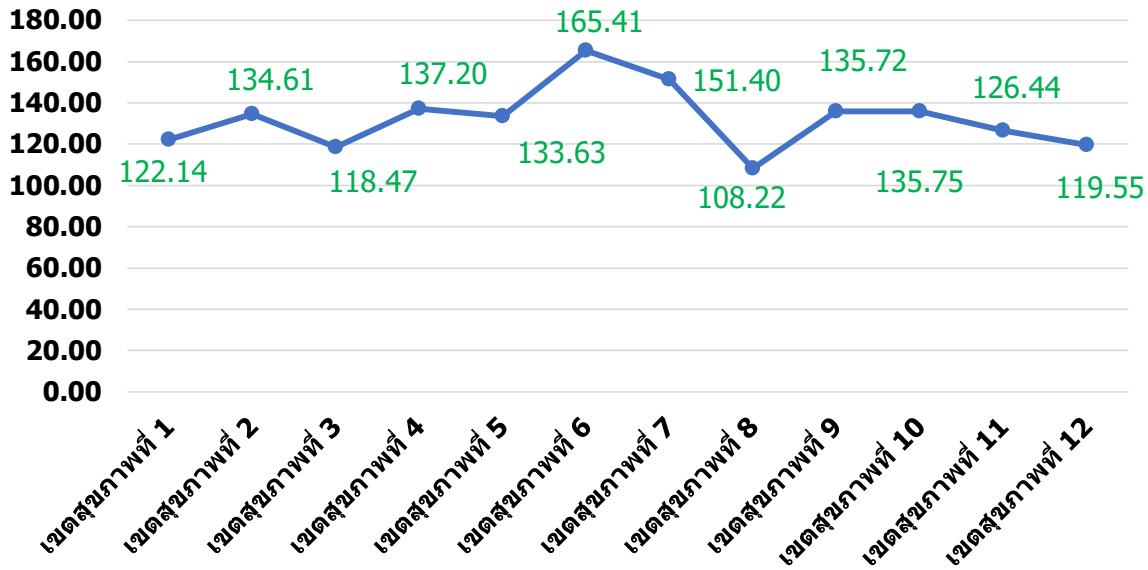
การกำกับติดตาม

รายงานข้อมูล NTIP, VDO Conference, M&E

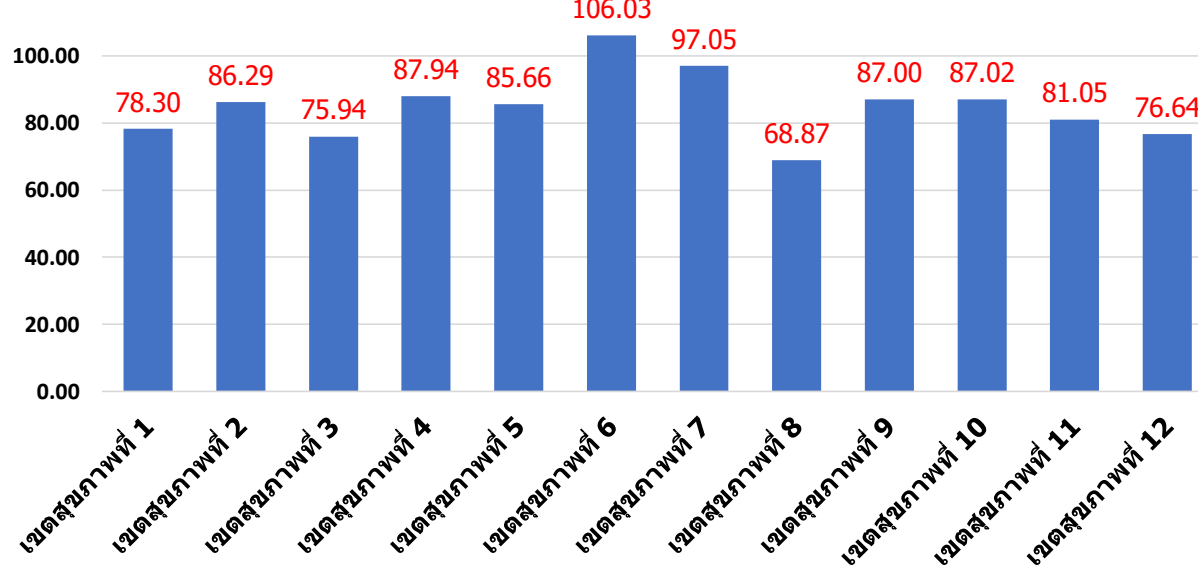
อัตราป่วย

จำแนกรายเขตสุขภาพ

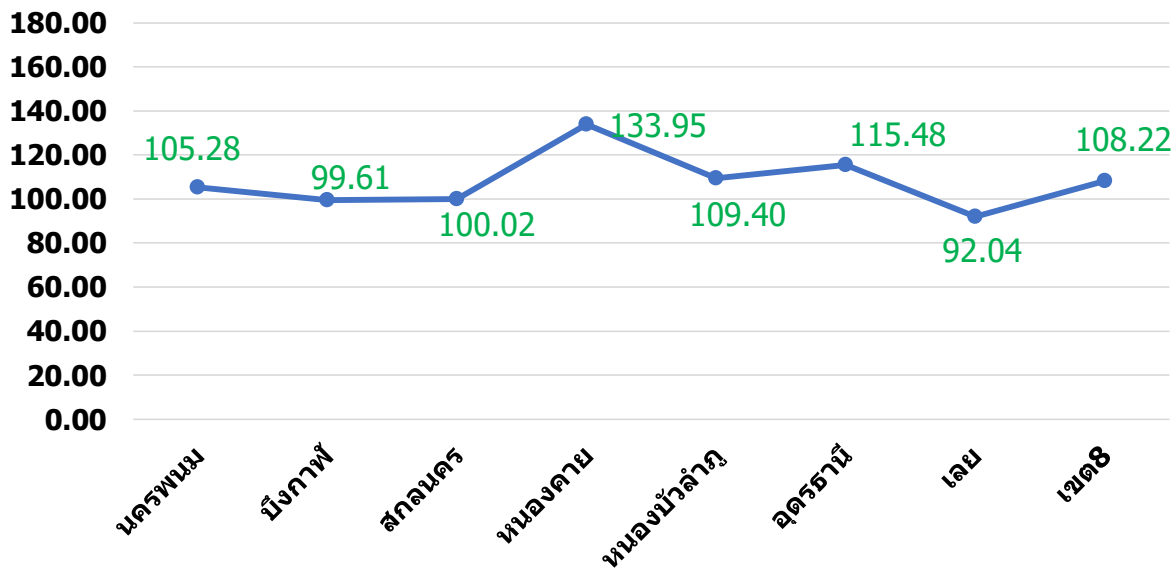

ความครอบคลุมการค้นหาและขึ้นทะเบียน

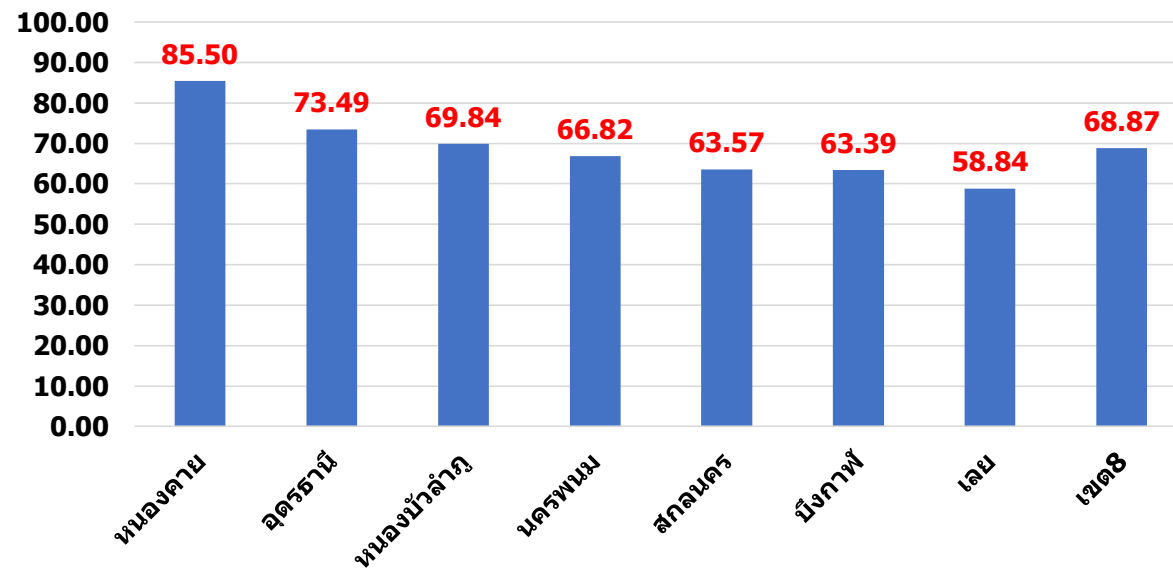
จำแนกรายเขตสุขภาพ

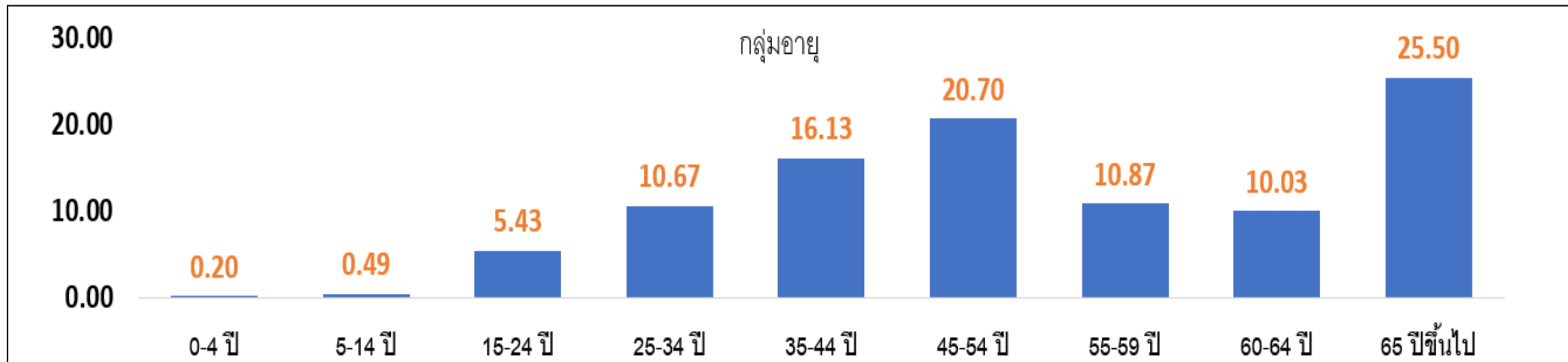
เขตสุขภาพที่ 8 อุดรธานี

เขตสุขภาพที่ 8 อุดรธานี

ผลการค้นหาและขึ้นทะเบียนรักษาผู้ป่วยวัณโรคทุกประเภท จำแนกกลุ่มอายุ

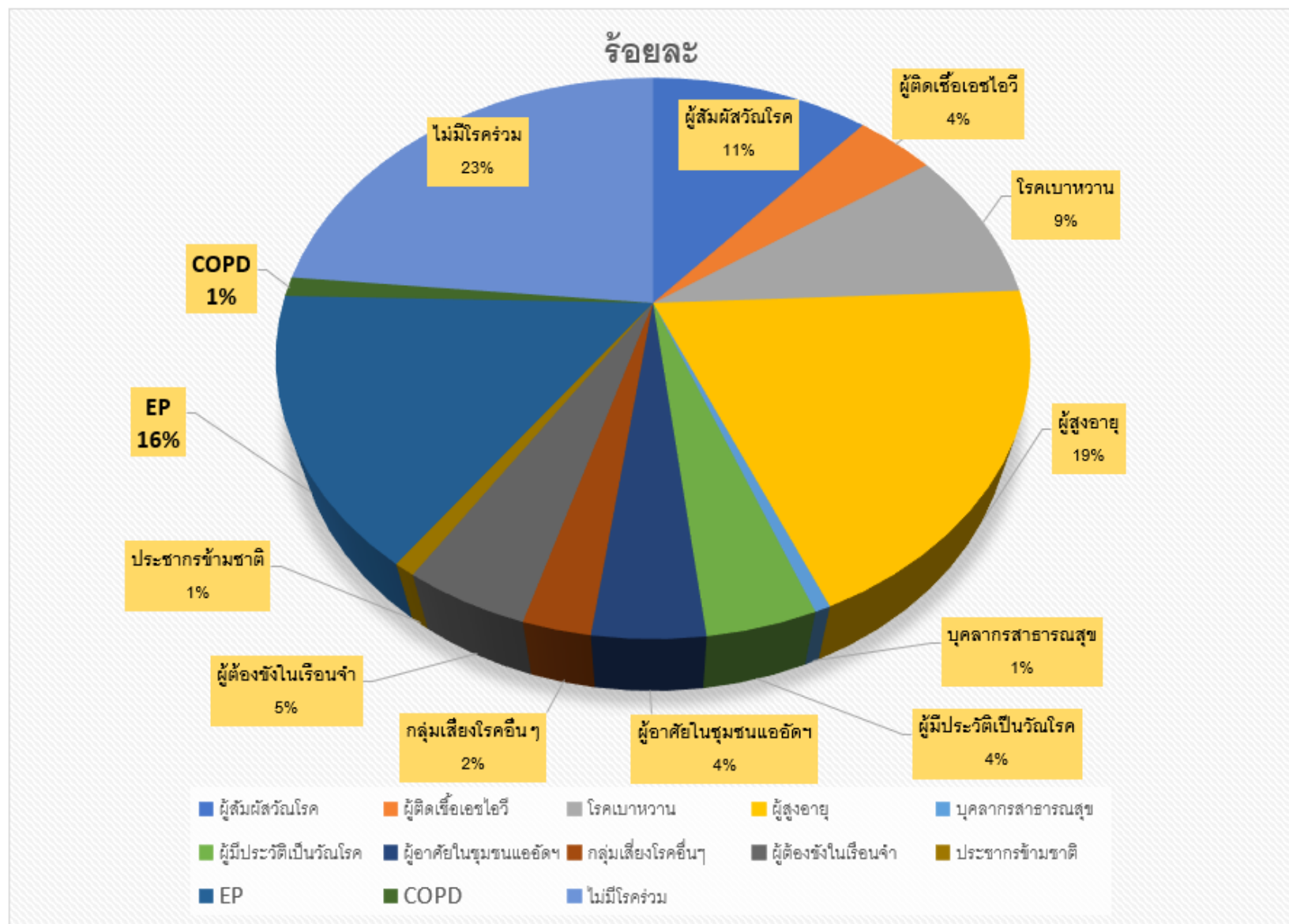

กลุ่มอายุ	0-4 ปี	5-14 ปี	15-24 ปี	25-34 ปี	35-44 ปี	45-54 ปี	55-59 ปี	60-64 ปี	65 ปีขึ้นไป	รวม
จำนวน(ราย)	12	29	324	637	963	1236	649	599	2111	5972

ที่มา : โปรแกรม NTIP

ผู้ป่วยขึ้นทะเบียนวัณโรค เขตสุขภาพที่ 8 อุดรธานี จำแนกตามกลุ่มเสี่ยง

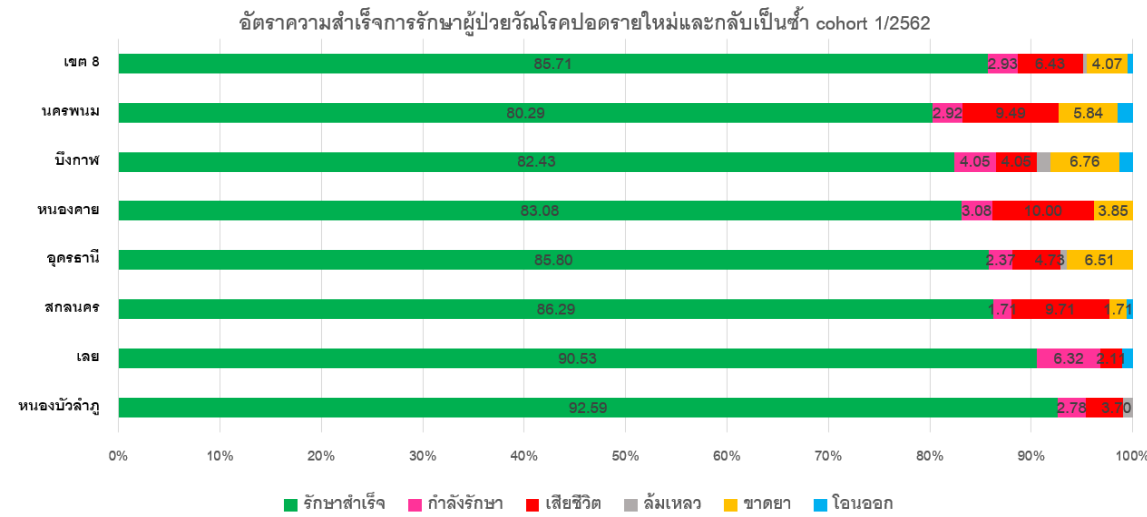
ลำดับ	กลุ่มเสี่ยง	จำนวน	ร้อยละ
1	ผู้สัมผัสวัณโรค	675	11.30
2	ผู้ติดเชื้อเอชไอวี	243	4.07
3	โรคเบาหวาน	531	8.89
4	ผู้สูงอายุที่มีโรคร่วม	1155	19.34
5	บุคลากรสาธารณสุข	34	0.57
6	ผู้มีประวัติเป็นวัณโรค	237	3.97
7	ผู้อาศัยในชุมชนแออัดฯ	240	4.02
8	กลุ่มเสี่ยงโรคอื่นๆ	146	2.44
9	ผู้ต้องขังในเรือนจำ	269	4.50
10	ประชากรข้ามชาติ	47	0.79
11	EP (ต่อมน้ำเหลือง, เยื่อหุ้มปอด)	927	15.52
12	COPD	67	1.12
13	ไม่มีโรคร่วม	1401	23.46
	รวม	5972	100.00

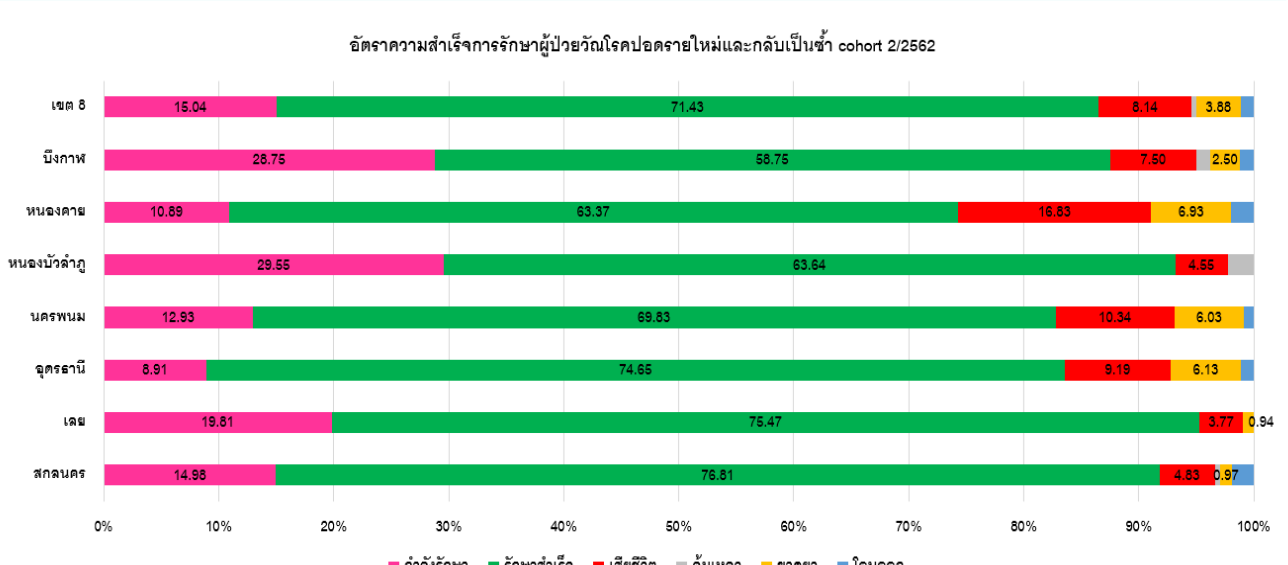
อัตราผลสำเร็จการรักษาวัณโรคปอดรายใหม่ เขตสุขภาพที่ 8 ฤดูร้อนปี 2562

เป้าหมาย อัตราผลสำเร็จการรักษาวัณโรคปอดรายใหม่ $\geq 85\%$

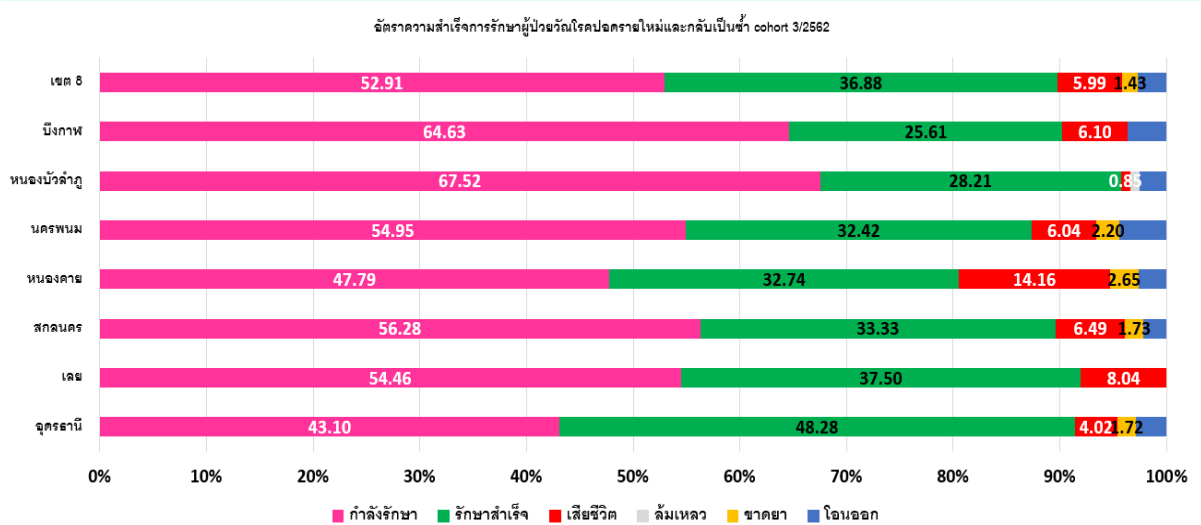
ผลงาน อัตราผลสำเร็จการรักษาวัณโรคปอดรายใหม่ = **85.71** cohort 1/2562

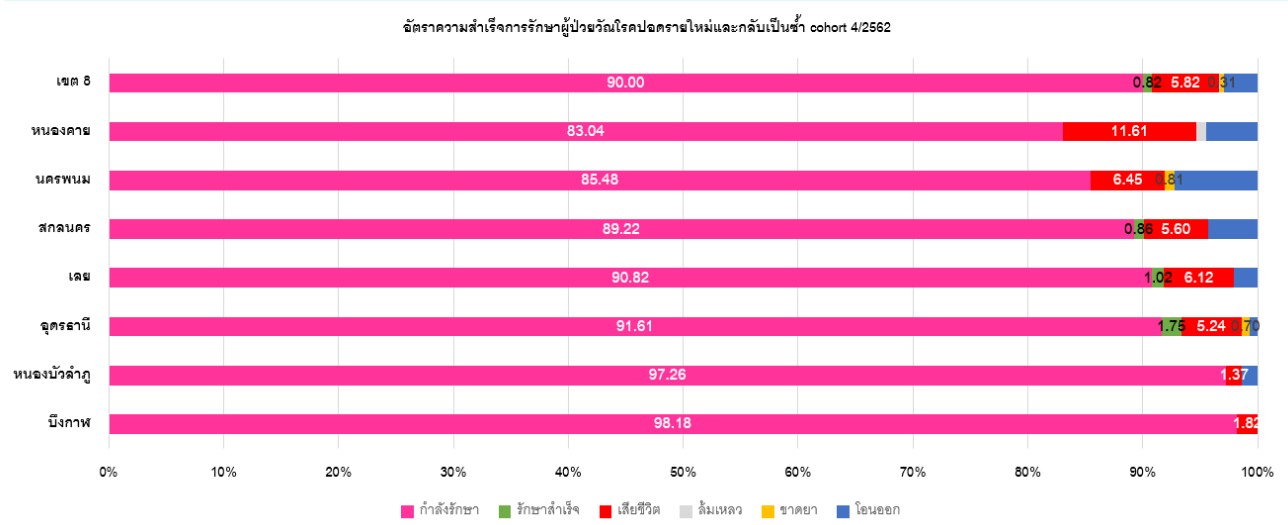
อัตราผลสำเร็จการรักษาวัณโรคปอดรายใหม่ = **71.43** cohort 2/2562

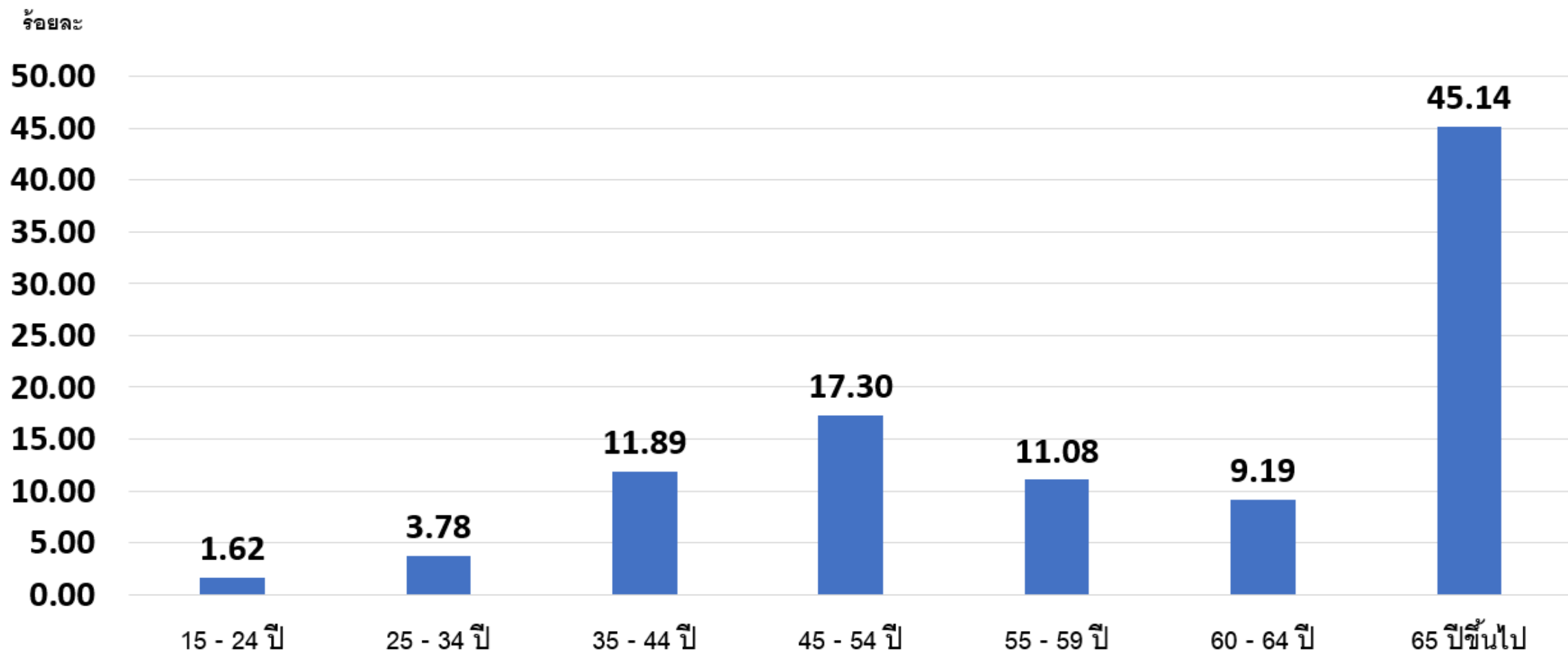
อัตราผลสำเร็จการรักษาวัณโรคปอดรายใหม่ = **36.88** cohort 3/2562

อัตราผลสำเร็จการรักษาวัณโรคปอดรายใหม่ = **0.82** cohort 4/2562

ร้อยละของผู้ป่วยวัณโรคที่เสียชีวิต เขตสุขภาพที่ 8 จำแนกกลุ่มอายุ

จำนวน (คน)

6

14

44

64

41

34

167

ผลการดำเนินการคัดกรองผู้ป่วยวัณโรค เขตสุขภาพที่ 8 อุดรธานี ปี 2562

จังหวัด	Verbal (ร้อยละ)	CXR (ร้อยละ)	Xpert (จำนวน)	TB (จำนวน)
นครพนม	90.36	34.26	219	170
บึงกาฬ	58.91	53.18	84	174
สกลนคร	133.38	39.73	102	174
หนองคาย	43.03	8.41	106	62
หนองบัวลำภู	16.83	16.77	37	121
อุดรธานี	185.41	47.07	539	529
เลย	74.99	68.62	18	167
ภาพรวม	101.46	38.59	1,105	1,397

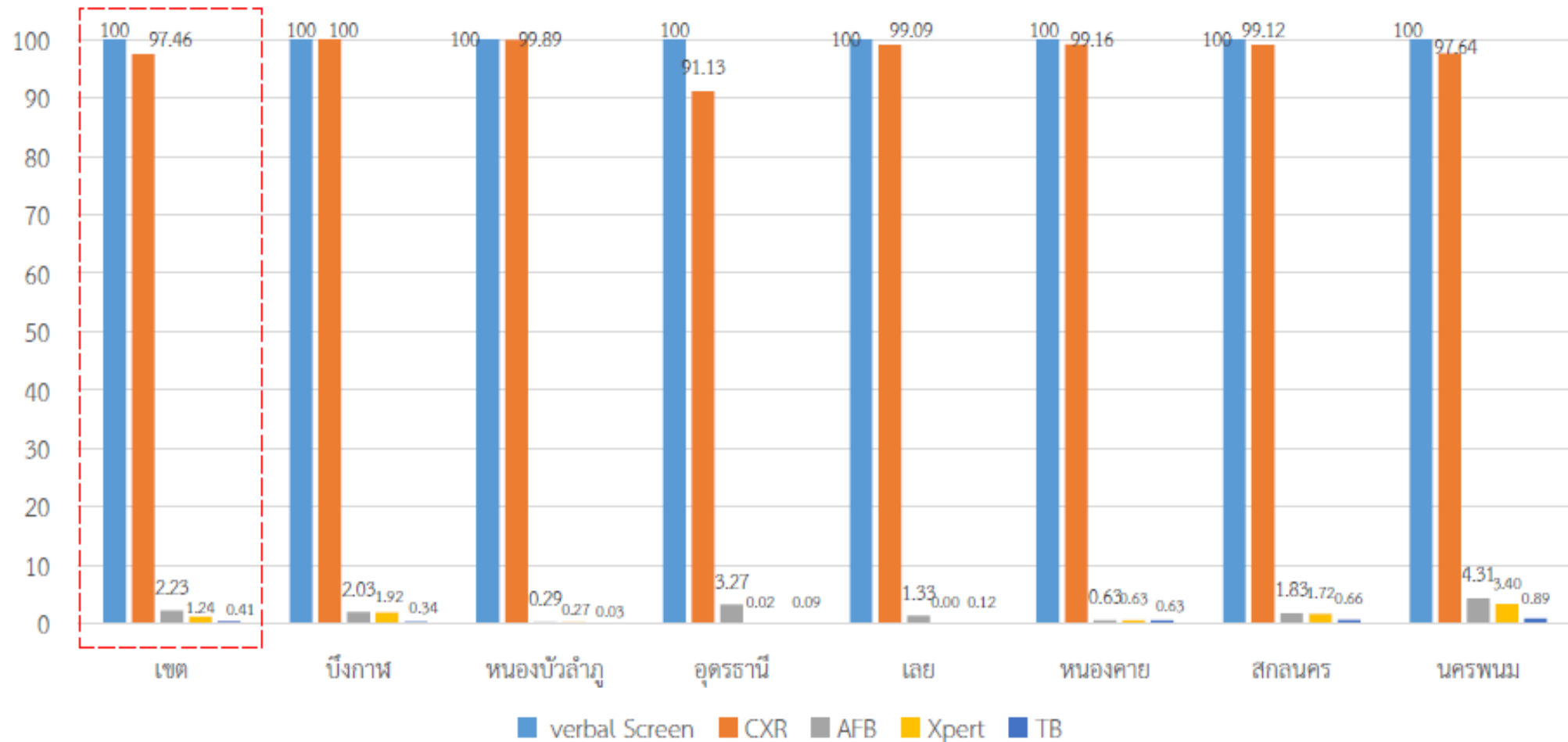

ผลการคัดกรองผู้ป่วยวัณโรค เขตสุขภาพที่ 8 จำแนกกลุ่มเสี่ยง

กลุ่มเสี่ยง	<u>Verbal All</u>	<u>CXR All</u>	<u>Xpert All</u>	<u>TB (B+/B-)</u>
ผู้สัมผัสวัณโรค	13299	9638	58	173
ผู้ติดเชื้อเอชไอวี	12,915	11,886	33	109
โรคเบาหวาน	93,320	43,377	160	218
ผู้สูงอายุ	161,825	48,164	288	331
บุคลากรสาธารณสุข	22,386	20,687	7	10
ผู้มีประวัติเป็นวัณโรค	1,196	847	41	87
กลุ่มผู้ป่วยโรคอื่นๆ	19153	11124	80	77
กลุ่มเสี่ยงอื่นๆ	140265	14443	140	275
COPD	4,378	3,660	10	18
ผู้ต้องขังในเรือนจำ	22,916	22,333	285	93
ประชากรข้ามชาติ	1,483	1,385	3	6
ทั้งหมด	493136	187544	1105	1397

การดำเนินงานวัณโรคในเรือนจำ เขตสุขภาพที่ 8 อุตรธานี

ร้อยละการคัดกรองผู้ต้องขังในเรือนจำ

ปชก. สิทธิ UC สถานพยาบาลเรือนจำ สปสช. เขต 8 อุดรธานี

ลำดับ	สถานพยาบาล	ปชก. UC	ปชก. รอลงทะเบียน	รวม สิทธิ UC
1	เรือนจำกลางนครพนม	3,523	118	3,641
2	เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ	1,651	98	1,749
3	เรือนจำจังหวัดเลย	1,711	114	1,825
4	เรือนจำจังหวัดสกลนคร	2,159	63	2,222
5	เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน	1,566	128	1,694
6	เรือนจำจังหวัดหนองคาย	1,340	294	1,634
7	เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู	1,748	80	1,828
8	เรือนจำกลางอุดรธานี	3,868	1,108	4,976
	รวม	17,566	2,003	19,569

ข้อมูล ณ 1 ตค 62

ปี63: เปลี่ยนจากการบริหารการเงินระดับเขต มาจ่ายชดเชยบริการตามผลงาน

หน่วยบริการเบิกชดเชยค่าตรวจ **CXR** ได้ตามจำนวนที่ให้บริการจริง โดยบันทึกผ่านโปรแกรม **NTIP**

หรือนำเข้าข้อมูลบริการและประมวลผลเบิกจ่ายด้วยโปรแกรม **TB Data Hub**

ภายใต้เงื่อนไข 100 บาท/ครั้ง (ไม่เกิน **1** ครั้ง /คน/ปีงบประมาณ)

แผนการดำเนินการคัดกรองวัณโรคปีงบประมาณ2563

เรือนจำทัณฑสถาน	สถานพยาบาลปฐมภูมิประจำเรือนจำ	จำนวนผู้ต้องขัง	จำนวนวันที่ใช้ดำเนินการ/ประมาณ	ช่วงเวลาดำเนินการ
1.เรือนจำจังหวัดนครพนม	รพ.นครพนม	3759	5	
2.เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ	รพ.บึงกาฬ	1847	3	
3.เรือนจำจังหวัดเลย	รพ.เลย	1939	3	
4.เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู	รพ.หนองบัวลำภู	1908	3	
5.เรือนจำจังหวัดสกลนคร	รพ.สกลนคร	2285	3	
6.เรือนจำจังหวัดอุดรธานี	รพ.อุดรธานี	6500	10	
7.เรือนจำสว่างแดนดิน	รพ.ร.สว่างแดนดิน	1822	3	
รวม		20060	30	

แผนการดำเนินงานป้องกันควบคุมวัณโรคในเรือนจำ

ประจำปี พ.ศ.2563

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเร่งรัดการคัดกรอง ค้นหา และวินิจฉัยวัณโรคในผู้ต้องขัง
2. เพื่อการดูแลรักษา และกำกับติดตามการรักษาผู้ป่วยวัณโรค
3. เพื่อผู้ต้องขังทุกรายได้เข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

เป้าหมาย

- เรือนจำทุกแห่ง ในพื้นที่ 77 จังหวัด จำนวน 142 แห่ง
- ผู้ต้องขังทุกราย จำนวน 366,586 ราย*

ระยะเวลาดำเนินการ เดือนมกราคม - เดือนธันวาคม 2563

* ข้อมูลผู้ต้องขัง ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2562 ที่มา: <http://www.correct.go.th/stathomepage/>

เป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ ปี 2563

เพิ่มความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรค
(**Treatment coverage**)มากกว่าร้อยละ 82.5

เพิ่มผลสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ
(**Success rate**) มากกว่าร้อยละ 85

มาตรการและแนวทางการดำเนินงานวัคซีนโรค ปี 2563

เป้าหมาย/
ตัวชี้วัด

อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (เป้าหมาย $\geq$ ร้อยละ 85)

สถานการณ์วัณโรคปอดรายใหม่ ปี 2562 มีร้อยละการครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB treatment Coverage) เท่ากับ 68.87 มีผลสำเร็จของการรักษา ร้อยละ 85.71 และมีอัตราการเสียชีวิตระหว่างการรักษา ร้อยละ 6.43 และอัตราการขาดยา ร้อยละ 4.07 ส่งผลให้อัตราความสำเร็จรักษาวัณโรคของเขตต่ำกว่าเป้าหมาย ส่งผลให้อัตราความสำเร็จของการรักษาวัณโรคของประเทศไทยต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ผู้ป่วยวัณโรคเสียชีวิตระหว่างการรักษาสูง (2) การขาดนัดรับยาอย่างต่อเนื่อง และ (3) ไม่มีการติดตามประเมินผลการรักษา การพัฒนานวัตกรรมและมาตรฐานระบบการตรวจวินิจฉัย ป้องกัน ดูแลรักษาของสถานบริการสาธารณสุข และการนำผู้ติดเชื้อวัณโรคและผู้ป่วยวัณโรคเข้าถึงระบบบริการการรักษาที่ได้มาตรฐาน จะทำให้เกิดผลสำเร็จของการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค และยังเป็น การควบคุมโรค โดยตัดวงจรการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค และป้องกันเชื้อวัณโรคดีดอยา

ยุทธศาสตร์/ มาตรการ	Strategy 1: ลดการเสียชีวิต	Strategy 2 : ลดการขาดยา	Strategy 3 : พัฒนาคุณภาพและระบบกำกับติดตามดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค
กิจกรรม หลัก	<ol style="list-style-type: none"> เร่งรัดการตรวจคัดกรองค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในกลุ่มประชากรหลักและผู้มีอาการสงสัยวัณโรค ด้วยการเอ๊กเรย์ปอดและวินิจฉัยที่รวดเร็ว (Molecular test) พร้อมขึ้นทะเบียนรักษาทุกราย พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการทางด้านวัณโรค โดยเฉพาะวัณโรคดีดอยา ตรวจทดสอบความไวต่อยาทุกรายเพื่อหา RR/MDR-TB เข้มงวดดูแลกลุ่มเสี่ยงในระยะเข้มข้น เช่น สูงอายุ โรคร่วม ขาดสารอาหาร โดยการเยี่ยมบ้าน รับประทานเป็นรายวัน สนับสนุนอาหารเสริม เฝ้าระวัง ดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาโรคร่วม สูงอายุ โดยเฉพาะระยะเข้มข้น 	<ol style="list-style-type: none"> ใช้กลไก Case management team กำกับติดตามการรักษา ดูแลรักษาโดยผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient Centered Care) และดูแลผู้ป่วยโดยมีที่เลี้ยง (DOT) ทุกราย สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและอสม. ใช้กลไก พชพ. และกลไกในระดับพื้นที่ในการดูแลและติดตามการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4.การช่วยเหลือทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ 	<ol style="list-style-type: none"> กำกับ ติดตามและประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค (Monitoring and Evaluation) ใช้ระบบข้อมูลที่มีคุณภาพในการกำกับติดตามผู้ป่วยวัณโรค พัฒนาคุณภาพและประเมินมาตรฐานการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคในสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐาน สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ ระบบบริการสุขภาพและคุณภาพของสถานพยาบาลในการให้บริการ ดูแลรักษา พัฒนาเครือข่าย ระบบข้อมูลในการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรคเพื่อการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง ดูแลรักษาตามมาตรฐาน แนวทางการควบคุมวัณโรคแห่งชาติ ใช้กลไกของ พรบ.โรคติดต่อ พ.ศ.2558 ในการกำกับกับการขึ้นทะเบียนและติดตามการรักษาวัณโรค

ระดับ ความสำเร็จ	1.Situation analysis : วิเคราะห์สถานการณ์ ขนาด และความรุนแรงของปัญหา กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ เป้าหมายช่องว่างและปัญหาอุปสรรค	Monitoring กำกับและติดตามการดำเนินงานมาตรการตามแผนงาน	Monitoring กำกับและติดตามการดำเนินงานมาตรการตามแผนงาน	Evaluation ● อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ $\geq$ ร้อยละ 85 และ ● ร้อยละการครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ และกลับเป็นซ้ำ (TB Treatment Coverage) $\geq$ 82.5
	2.Planning จัดทำแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยาและพัฒนาระบบการส่งต่อและติดตามผลการรักษา	-ตัวชี้วัดกำกับติดตามมาตรการ : ร้อยละการครอบคลุมการค้นหาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB Treatment Coverage) $\geq$ 82.5 -อัตราการเสียชีวิต $\leq$ ร้อยละ 5 และอัตราขาดยาของผู้ป่วยวัณโรค เท่ากับ ไม่มีผู้ป่วยขาดยา หรือเท่ากับ 0		

มาตรการ/กิจกรรมหลัก

มาตรการที่ 1 ลดการเสียชีวิต

- เร่งรัดตรวจคัดกรองค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในกลุ่มประชากรหลักและผู้มีอาการสงสัยวัณโรค ด้วยการเอ็กเรย์ปอดและวินิจฉัยที่รวดเร็ว (Molecular test) พร้อมขึ้นทะเบียนรักษาทุกราย
- พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการทางด้านวัณโรค โดยเฉพาะวัณโรคดื้อยา
- ตรวจสอบความไวต่อยาทุกรายเพื่อค้นหา RR/MDR-TB
- เข้มงวดดูแลกลุ่มเสี่ยงในระยะเข้มข้น เช่น สูงอายุ วัณโรคร่วม ขาดสารอาหาร โดยการเยี่ยมบ้าน รับไว้เป็นผู้ป่วยใน สนับสนุนอาหารเสริม
- เฝ้าระวัง ดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา วัณโรคร่วม สูงอายุ โดยเฉพาะระยะเข้มข้น

มาตรการที่ 2 ลดการขาดยา

- ใช้กลไก case management team กำกับติดตามการรักษา
- ดูแลรักษาโดยผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง และมีพี่เลี้ยง (DOT)
- สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและ อสม
- ใช้กลไก พชพ.และกลไกในระดับพื้นที่ในการดูแลและติดตามการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เครือข่ายหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
- การช่วยเหลือทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ

มาตรการที่ 3 การพัฒนาระบบการส่งต่อ

- กำกับ ติดตาม และประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค (Monitoring and evaluation) ใช้ระบบข้อมูลที่มีคุณภาพในการกำกับติดตามผู้ป่วยวัณโรค
- พัฒนาคุณภาพและประเมินมาตรฐานการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคในสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐาน
- สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ ระบบบริการ สุขภาพและคุณภาพของสถานพยาบาลในการให้บริการ ดูแลรักษา
- พัฒนาเครือข่าย ระบบข้อมูลในการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรคเพื่อการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง
- ใช้กลไกของ พรบ.โรคติดต่อ พ.ศ.2558 ในการกำกับการขึ้นทะเบียนและติดตามการรักษาวัณโรค

Small Success

ไตรมาสที่ 1 (3 เดือน)

- Situation analysis : วิเคราะห์สถานการณ์ ขนาดและความรุนแรงของปัญหา กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่เป้าหมาย ช่องว่างและปัญหาอุปสรรค
- เป้าหมายช่องว่างและปัญหาอุปสรรค
- Planning : จัดทำแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยา
- และพัฒนาระบบการส่งต่อและติดตามผลการรักษา

ไตรมาสที่ 2 , 3 (6,9 เดือน)

- ร้อยละความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ > ร้อยละ 82.5
- อัตราการเสียชีวิต < ร้อยละ 5 และ อัตราการขาดยาและโอนออกของผู้ป่วยวัณโรค เท่ากับ 0
- แนวโน้มการขาดยา/อาการไม่พึงประสงค์จากใช้ยา

ไตรมาสที่ 4 (12 เดือน)

- อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ > ร้อยละ 85
- ร้อยละความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ > ร้อยละ 82.5

มาตรการ/กิจกรรมสำคัญของแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ ด้านวัณโรค

มาตรการที่ 1 (Search) เร่งรัดค้นหาและขึ้นทะเบียนผู้ป่วยวัณโรคและวัณโรคดื้อยา

มาตรการที่ 2 (Detect) การตรวจวินิจฉัยที่รวดเร็วและได้มาตรฐาน

มาตรการที่ 3 (Treat) การรักษาที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และรักษาอย่างต่อเนื่อง

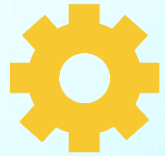
มาตรการที่ 4 (Prevent) การป้องกันวัณโรค

Pitfalls

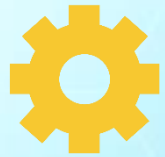
งานนโยบาย วัคซีน

ความครอบคลุมในการค้นหาและขึ้นทะเบียนยั้งต่ำ
(ไม่ถึง 156 ต่อแสนประชากร)

ผู้ป่วยเข้ารับการวินิจฉัยล่าช้า (ผู้ป่วย 2 ใน 3 มีอาการไม่ชัดเจน)

ตัวชี้วัดไม่สะท้อนเป้าหมายที่ต้องการ
(Success rate มากกว่า 85%)

Pitfalls

-ความครอบคลุมของการค้นหาและขึ้นทะเบียน :

68.87%

Cohort	1/2562	2/2562	3/2562	4/2562
-อัตราการตาย	6.43%	8.14%	5.99%	5.82%
-อัตราขาดยา	4.07%	3.18%	1.43%	0.31%

กรมควบคุมโรค
กระทรวงสาธารณสุข

